

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IX. Querimoniam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

endo, illud irritum esse, prout *Glossa* notavit in *c. cum Laici*, & in *c. ult. hoc tit.* Sic v. g. Capitulares, si indigno suffragium ad Prælaturam dederunt, possunt, & debent etiam post publicatum scrutinium alium eligere dignum, præterquam, si post communi nomine promulgatam electionem, privationem juris eligendi pro ea vice incurrerint *c. perpetua 7. de elect. in 6.* Et lumitur hæc doctrina ex isto Capitulo, ubi non obstante, quod Laicus Patronus sine Episcopo Ecclesiam monasterio donavit, postea eâ vacante, quando retractans suam donationem (quippe quæ ipso jure irrita fuit, cum Laicus Ecclesias nec in titulum, nec in proprietatem conferre possit *c. quid autem 5. hoc tit.*) Clericum præsentavit, ejus præsentatio admitti, & præsentatus institui debuit. Adde, tamen Patronus Laicus Episcopo consulto, sive cum consensu & approbatione ejus, Ecclesiam monasterio v. g. det in proprietatem, eam tamen concessionem & incorporationem non fieri autoritate Laici, sed potius autoritate Episcopi, prout etiam colligitur ex *c. cura 11. hoc tit.* nam Laicus Ecclesiastica jura conferre non potest, quia nemo dat, quod non habet *c. quia autem*, & videri potest *c. si quis deinceps 12. & sequentia causâ 16. q. 7.* Quare quod hic dicitur, Ecclesiam nondum vacantem loco religioso concedi, seu donari non posse, id verum est, si ita concedatur, ut incorporatio fiat, eaque effectum habere debeat vivente Rectore, ideoque is amovendus sit; at verò nihil prohibet, ita incorporationem fieri Ecclesie non vacantis, ut Rectori nihil præjudicij inferatur, prout habetur in *Clem. 2. de rebus Ecclesie non alienandis*, & explicavi *l. 4. tr. 2. c. 9. n. 9.*

2. Notandum secundum, Patronus liberè, adeoque non requisito consensu Episcopi jus Patronatus donare potest loco religioso. Ita etiam habetur in *c. unico eodem in 6.* sed in Laicum, aut etiam Clericum, ut personam privatam, concessum non est, jus Patronatus sine Episcopi consensu per se, &

singulariter transferre, uti dixi *l. 4. tr. 2. c. 13. n. 20.* quia gravius periculum Ecclesie per hanc mutationem Patroni inferri potest, uti *Abbas hic declarat n. 5.*

Notandum tertium. Præsentatus à legitimo Patrono jus & actionem habet erga Episcopum, ut si idoneus est, ab illo instituat. Ita *hic in fine c. & dixi n. a. quid autem 5. hoc tit.*

CAPITULUM IX.

Querimoniam.

PARAPHRASIS.

Absurdum videri debet, si Patronis pro humana conditione mutatis, etiam Ecclesiarum ordinationes mutantur, vel si Advocati, seu Patroni Ecclesiarum vicissitudines facere videantur.

SUMMARIUM.

1. Non potest Patronus statum Ecclesie, vel Rectorem mutare si jus Patronatus ad ipsum devolvatur.
2. Nec possunt Patroni diversarum Ecclesiarum jus Patronatus inter se permutare, sine autoritate Episcopi.

Notandum primum. Si jus Patronatus ad alium Patronum devolvatur, non potest is statum Ecclesie, vel Rectorem ejus mutare; tamen enim Patrono jus præsentationis, & defensionis rerum Ecclesie Patronate competat, non tamen jus ordinis, aut dispositionis circa personas, aut res Ecclesie *c. 2. c. novem in 6. causa 19. q. 1.* & videri potest *Gloss. hic, verbo mutationes.*

Notandum secundum. Patroni non possunt inter se vicissitudines facere: quod Hostiensis hic intelligit, si plures diversarum Ecclesiarum, aut beneficiorum Patroni sint, quod non possunt sine autoritate Episcopi Patronatus permutare, juxta ea, quæ dixi in *c. præced. n. 2.* & ita docet *Barb. hic, Azor t. 2. l. 6. c. 20. q. 7.* Ratio dari debet, quia Patrono non licet sine Episcopi aucto-

Ooo

ritate

ritate disponere de juribus spiritualibus (cujusmodi etiam est Patronatus) nisi quatenus ipsi à sacris Canonibus concessum est: at verò nullibi expressum reperitur, quòd Patronatum permutacione transferre liceat, intellige in personam Laicam, aut privatam, ergo asserere non debemus. Dixi autem: diversarum Ecclesiarum. At verò plures Patroni unius Ecclesie, aut Beneficij non videntur prohiberi, quòd minùs unus alteri Patronatum remittat, seu donet, ut si duobus existentibus hæredibus, inter se conveniant, ut unus tantum ipsorum sit Patronus, vel ut unus in hac Ecclesia, & alter in alia solus Patronus sit, cum alioquin successione jure uterque in solidum esset. Et ita docet *Glossa in c. ex insinuatione 14. hoc tit. Azor l. c. q. 6. Barb. in c. preced. n. 4. contra Abb. hic n. 3. Joann. And. in cit. c. ex insinuatione.* Ratio dari debet, tum quia per hanc remissionem, aut pactionem non fit novus Patronus; tum quia minùs gravatur Ecclesia, sive optatius est Ecclesie, ut unum Patronum habeat, quam ut duos.

CAPITULUM X.

Cùm Laici.

PARAPHRASIS.

Patronus Laicus Episcopo nesciente, aut non consentiente, Ecclesiam concessit Clerico: postea penitentia ductus, alium Clericum ad eandem Ecclesiam Episcopo presentavit, qui & institutus est. Hujus institutio consistere debet priore concessione, quæ nulla est, penitus rescissa, cum Laicus præsumptione propria Clericum in Ecclesia ordinare non possit. Textus hujus Capituli consentit cum *c. illud 8. hoc tit.*, neque aliud discrimen est, nisi quòd in casu *c. illud* Patronus Laicus Ecclesiam loco religioso in proprietatem, hinc autem Clerico in titulum sine Episcopo, & propria autoritate concessit, quorum utrumque à Laico fieri impossibile est, cum ejusmodi spiritualia jura sint

extra limites potestatis Laicæ, sedus commissione potestatis Ecclesiasticæ, quia *5. c. illud 8. & cap. sequente h. t.*

CAPITULUM XI.

Cura.

PARAPHRASIS.

Alexander III. scribit ad Abbates, Priores & Clericos, Archiepiscopus Eboracensis, & mandat, ut nemo Ecclesias ex Laicorum donatione sine Diocesani Episcopi autoritate & consensu sibi potestatem vindicare, aut ita acceptas retinere, nisi legitima præscriptione munus sit, vel Diocesani consensus postea accedat, cum enim Laici non nisi jus ipsius competens in alios transferre possint, apparet, ejusmodi concessiones Ecclesiarum factas à Laicis penitus inanes esse.

SUMMARIUM.

1. *Quomodo Religiosi Ecclesiarum sibi legitime donatarum, jus & proprietatem acquirere possint, via præscriptionis?*
2. *Concessio Ecclesie à Laico facta, si postea ab Episcopo approbata, an ea tempore valet.*

Notandum primum Religiosi & Clerici non possunt Ecclesias à Laico in proprietatem donatas accipere, aut acceptas retinere sine Ecclesiastica autoritate. *l. 1. & in c. 5 c. 8. h. t.*

Notandum secundum. Fieri potest, ut Religiosi, aut Clerici Ecclesias à Laicis sine autoritate Ecclesiastica, adeoque non canonicè acceptas, & inceptas temporis diuturnitate per viam præscriptionis acquirant.

Obijciunt *Glossa hic & Innoc.* quòd Religiosi, aut Clerici in isto casu sint in malà fide, malè verò fidei possessor nullatenus quam tempore præscribit; nec jurat, si pernamus Religiosos, aut Clericos juras rigore